

## Nr 279.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om beskattning av realisationsvinst i samband med rekonstruktion av den s. k. Kreugerkoncernen, m. m.; given Stockholms slott den 31 maj 1934.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att  
*dels* antaga härvid fogade förslag till förordning med särskilda bestämmelser om beskattning av realisationsvinst i samband med rekonstruktion av den s. k. Kreugerkoncernen,

*dels ock* bifalla det förslag, om vars framläggande för riksdagen föredragande departementschefen därjämte hemställt.

**GUSTAF.**

*Ernst Wigforss.*

## Förslag

till

### **förordning med särskilda bestämmelser om beskattning av realisationsvinst i samband med rekonstruktion av den s. k. Kreugerkoncernen.**

Härigenom förordnas som följer:

1. Sker i och för rekonstruktion av den s. k. Kreugerkoncernen överlåtelse av tillgångar mellan företag, hörande till eller förbundna med koncernen, under sådana omständigheter att enligt gällande bestämmelser skattepliktig realisationsvinst föreligger, skall befrielse från skattskyldighet för dylik vinst äga rum i den mån Kungl. Maj:t efter särskild framställning från vederbörande därom förordnar.

2. Överlåter efter skedd rekonstruktion av nämnda koncern företag, hörande till eller förbundet med denna, tillgångar som före rekonstruktionen tillhört annat sådant företag, skall, i den mån Kungl. Maj:t efter särskild framställning från vederbörande så bestämmer, vid avgörande av frågan, huruvida skattepliktig realisationsvinst föreligger, såsom förvärv av de överlättna tillgångarna anses fång, varigenom dylikt företag före rekonstruktionen förvärvat desamma.

---

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

---

*Utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 maj 1934.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Den 11 maj 1934 anmälde chefen för justitiedepartementet fråga om lagstiftningsåtgärder i anledning av ifrågasatt rekonstruktion av vissa till den s. k. Kreugerkoncernen hörande företag och beslöt Kungl. Maj:t att genom proposition föreslå riksdagen att antaga förslag till lag med särskilda bestämmelser om vissa beslut rörande ändring av bolagsordning för aktiebolag samt lag om begränsning av tiden för efterbevakning i vissa konkurser. Det antyddes av departementschefen vid ärendets föredragning, att för rekonstruktionens genomförande även kunde erfordras vissa lättnader i fiskaliskt avseende.

I en till finansdepartementet den 24 maj 1934 ingiven skrift har nu *Svenska Tändsticks Aktiebolaget* anfört följande:

»Svenska Tändsticks Aktiebolaget har i en till Eders Kungl. Maj:t avgiven, den 9 maj 1934 dagtecknad framställning närmare redogjort för det arbete, som en av herrar Norman Davis, New York, Hugh Kindersley, London, och Jacob Wallenberg, Stockholm, bestående kommitté för närvarande utför i syfte att åstadkomma en plan för rekonstruktion av Svenska Tändsticks Aktiebolaget samt Aktiebolaget Kreuger & Tolls och International Match Corporations konkursbon. Härvid har bland annat framhållits det stora intresse, som en sådan rekonstruktion borde erbjuda såväl för Svenska Tändsticks Aktiebolaget som ock för fordringsägarna i de båda konkursboen. Ehuruväl den internationella kommittén ännu icke utarbetat någon definitiv plan, hade dock vissa huvudlinjer för rekonstruktionsarbetet uppdragits och vissa grundläggande förutsättningar för genomförandet av en sådan rekonstruktion klarlagts. Genomförandet av den sålunda planerade rekonstruktionen erfordrade utfärdandet av vissa särskilda bestämmelser avseende Aktiebolaget Kreuger & Tolls konkurs och medgivandet av vissa undantag från aktiebolagslagen för möjliggörandet av att med samtycke av en viss majoritet aktieägare genomföra vissa ändringar i Svenska Tändsticks Aktiebolagets bolagsordning. I bolagets förenämnda skrivelse har ock antytts, att vissa lättnader i fiskaliskt avseende därjämte erfordrades.

De skäl, som av Svenska Tändsticks Aktiebolaget och av Aktiebolaget Kreuger & Tolls konkursbo i en samtidigt ingiven underdånig skrivelse anförts för önskvärheten av en rekonstruktion av Kreugerkoncernen, synas hava beaktats av Eders Kungl. Maj:t, som genom proposition nr 274 till årets riksdag föreslagit riksdagen att antaga förslag till *dels* lag med särskilda bestämmelser om vissa beslut rörande ändring av bolagsordning för aktiebolag, *dels* lag om begränsning av tiden för efterbevakning i vissa konkurser. I det anförande till statsrådsprotokollet, varmed chefen för justitiedepartementet anmälde berörda förslag, uttalades, att det torde ankomma på chefen för finansdepartementet att till behandling upptaga frågan om de fiskala lättnader, vilka antyddes i bolagets skrivelse.

Grundtanken i föreliggande utkast till rekonstruktionsplan är, att de tre företagens tillgångar skola sammanföras i sannolikt tvenne bolag, det ena ett industribolag för de industriella tillgångarna och det andra, kontrollerat av det förra, för övertagande och förvaltande av statsobligationer och vissa andra tillgångar, samt att de tre nuvarande huvudintressenternas fordringsägare skola samtycka till att i stor utsträckning taga aktier i de nya bolagen i utbyte mot sina nuvarande fordringar eller, i den mån detta icke är möjligt, medgiva att kortfristiga fordringar konverteras till långfristiga sådana.

Den internationella kommittén har haft den bestämda uppfattningen, att en nödvändig förutsättning för en rekonstruktion i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda riktlinjer är, dels att alla överflyttningar av tillgångar, som erfordras i samband med planens genomförande, så ock utgivandet av nya aktier och obligationer ej bliva föremål för beskattning av något slag, dels ock att vid inkomstbeskattningen den rekonstruerade koncernens tillgångar anses hava förvärvats vid samma tidpunkter och till samma priser, som de ursprungligen förvärvats av något till koncernen hörande företag.

Den internationella kommittén har vidare framhållit, att det rekonstruerade företags tillgångar till övervägande delen komma att bestå i placeringar i andra länder än Sverige, att den övervägande delen av inkomsterna komma att härröra från källor utom Sverige, samt att ett stort antal aktier i det rekonstruerade företaget komma att ägas av personer i utlandet, vilka anmodas mottaga dessa aktier i utbyte mot sina nuvarande fordringar å Aktiebolaget Kreuger & Tolls samt International Match Corporations konkursbon. Man måste förvänta, att dylika aktieägare skola göra gällande, att någon lättnad i den svenska årliga beskattningen borde medgivas det rekonstruerade företaget, så att den del av dettas inkomst, som härrör från källor i utlandet och som redan träffats av skatt i förvärvslandet, befrias från att ånyo beskattas i Sverige såsom bolagets inkomst och från att ännu en gång beskattas, när den utbetalas till aktieägare i utlandet, varest inkomstskatt avkräves aktieägarna enligt de olika ländernas lagstiftningar. Av liknande skäl borde aktieägare i utlandet befrias från arvsskatt i fråga om dessa aktier. Den nu berörda kumulationen av skatter måste, för så vitt ej någon lättnad däri kan erhållas, uppenbarligen innebära ett mycket allvarsamt hinder för det rekonstruerade företags förläggande till Sverige.

De önskemål, som den internationella kommittén i enlighet med det anförda velat framställa, avse sålunda *dels* att Eders Kungl. Maj:t utverkar riksdagens medgivande att från beskattning undantaga alla över-

flyttningar av tillgångar samt utfärdandet av nya aktier och förskrivningar, som föranledas av en rekonstruktion, samt att de tillgångar, som tillförts det rekonstruerade företaget eller något nybildat sådant, anses i beskattningsavseende hava förvärvats av detsamma vid samma tidpunkter och till samma priser, som de ursprungligen förvärvats av koncernen, *dels ock* att Eders Kungl. Maj:t ville överväga frågan om vidtagande av åtgärder, varigenom det rekonstruerade företaget och dess utländska aktieägare kunde erhålla lättnad i den tryckande mångdubbla beskattning, som enligt nu gällande lag uppstår, om företaget förlägges till Sverige.

Bolaget inser emellertid, att det på grund av den långt framskridna tiden måste anses uteslutet att till innevarande års riksdag framlägga förslag om skattelättnader i andra avseenden än dem, som direkt sammanhånga med rekonstruktionens genomförande. I sistberörda avseende tillåter sig bolaget ytterligare framhålla följande.

Den mest betydelsefulla beskattning, som i samband med rekonstruktionen kan ifrågakomma, lär utgöras av stämpelskatter av olika slag. Då överförandet av äganderätten till koncernstillgångar från ett företag till ett annat i berörda sammanhang endast är en formfråga, synes en befrielse från dylik beskattning i och för sig billig. Samma intresserade parter komma att efter rekonstruktionen behålla sitt intresse i huvudsakligen samma tillgångar som förut genom sitt fordrings- eller delägarskap i det rekonstruerade företaget. Av samma skäl synes emissioner av aktier och andra värdepapper i den rekonstruerade koncernen ävenledes böra befrias från stämpelbeskattning. Fråga är här om en direkt kostnad för rekonstruktionsförfarandet, vilken måste framstå såsom en extra börda för dem, som hava intressen i koncernen och som redan tillfogats stor förlust.

De stämplat, varom här huvudsakligen är fråga, äro *dels* stämpelavgift enligt 1908 års förordning angående särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, *dels ock* stämpelavgift enligt 1914 års förordning angående stämpelavgiften, ifrågakommande vid emission i Sverige eller vid överlåtelse eller belåning i riket av utländska värdepapper. Att med säkerhet förutse, vilka slag av överlåtelse m. m. som i detta sammanhang kunna ifrågakomma, är ej möjligt. Överhuvudtaget bör i sådant avseende full frihet föreligga. Förutses kan, att överflyttning kommer att ske av tillgångar av följande slag:

1) statsobligationer (huvudsakligen utländska statsobligationer eller obligationer, garanterade av utländska regeringar);

2) monopol, handelsavtal samt industriella tillgångar, hörande till tändsticksindustrien och därmed förbundna industrier (huvudsakligen bestående av aktier i vissa bolag och fordringar å dessa bolag);

3) diverse tillgångar (huvudsakligen bestående av aktier i eller fordringar å bolag, av vilka vissa äro i konkurs; fordringar å enskilda personer; vad som kan utvinnas ur anhängiga rättegångar; fastighets- och förlagsinteckningar; kontofordringar m. m.); samt

4) kontanter.

I vad mån fråga kan bli om överflyttande av fastighet eller andra ej nu nämnda tillgångar, kan ej överblickas. Antagligt är emellertid, att dylika överflyttningar knappast bli av större omfattning.

De rubriker i 1914 års stämpelförordning, varom i detta sammanhang kan bli fråga, lära närmast vara följande: aktiebrev i utländskt aktiebolag; andelsbevis i utländskt företag av ekonomisk art; certifikat å ut-

ländskt värdepapper; delaktighetsbevis i utländskt företag av ekonomisk art; interimbevis, interimskvitto å aktiebrev i utländskt aktiebolag, andelsbevis, delaktighetsbevis eller lottbrev i utländskt företag av ekonomisk art eller å utländsk obligation; lottbrev i utländskt företag av ekonomisk art; obligation, som utfärdats i utlandet; samt köp och byte av fast egendom.

Vid bedömande av frågan om vidden av den ifrågasatta stämpelfriheten bör beaktas, att vid rekonstruktionen möjlighet ej torde saknas att i vissa avseenden välja vägar, vilka ej föranleda stämpelplikt. Givetvis är det dock önskvärt, att de i samband med rekonstruktionen ifrågakommande åtgärderna kunna väljas med hänsyn till vad som från tekniskt-organisatorisk synpunkt är i och för sig lämpligast utan hänsyn till eventuell stämpelplikt. Rekonstruktionen möter i själva verket så stora svårigheter, att största frihet i fråga om detaljerna vid dess genomförande är erforderlig. Den verkliga uppoffring, som statsverket i detta sammanhang kan komma att vidkännas, lär stanna vid ett i förhållande till rekonstruktionens omfattning och betydelse jämförelsevis blygsamt belopp. Därest man tager hänsyn endast till den stämpelavgift, som kan tillföras statsverket, i fall rekonstruktionen ej kommer till stånd, eller den stämpelavgift, som kan ifrågakomma, därest den rekonstruerade koncernen i huvudsak förlägges till utlandet, torde den ringa storleksordningen av den verkliga tillfälliga uppoffringen för statsverket klarast framstå. Att med de former för rekonstruktionen, som faktiskt kunna komma att användas, därest frihet från stämpelskatt medges, den *formella* skattefriheten kan komma att avse väsentligt större belopp, är givetvis en omständighet, som saknar betydelse för bedömande av den *reella* eftergiften.

I samband med rekonstruktionen beräknas åtskilliga överlåtelse mellan de i rekonstruktionen ingående företagen komma att äga rum. Dessa försäljningar torde vanligen komma att ske till lägre pris än dem, för vilka tillgångarna av vederbörande förvärvats, varför skattepliktig realisationsvinst i regel ej torde i dylikt sammanhang uppkomma. Tänkbart är emellertid att särskilda bolag kunna komma att av tekniska skäl användas såsom mellanled i själva rekonstruktionsförfarandet. I dylika fall kan realisationsvinst av beskaffenhet att formellt böra beskattas uppkomma. Då det skulle kunna innebära en väsentlig olägenhet, om användandet av sådana mellanled försvåras, bör enligt bolagets förmenande befrälsas från dylik beskattning.

Den avsedda reorganisationen innefattar i verkligheten ett fortsättande av de gamla företagen i nya former. Huvudmassan av koncernens tillgångar har av koncernen förvärvats för väsentligt högre priser än de värden, varmed tillgångarna kunna beräknas ingå i rekonstruktionen. Det är ej uteslutet, att vid en förbättrad konjunktur värdet av dessa tillgångar åter kan ökas och de förluster sålunda minskas, som träffat intressenterna i Kreuger-företagen. Vid en sådan förbättrad konjunktur kan avyttring av tillgångar komma att äga rum. Om uppkommen värdeökning därvid blir föremål för beskattning, kommer den att belasta de rekonstruerade företagen med en orättmätig börda, enär här ej är fråga om en vinst i verklig mening utan rättare om en minskad förlust. Det lär följaktligen vara i överensstämmelse med billighetens krav, att de rekonstruerade företagen anses i beskattningsavseende hava förvärvat dylika tillgångar vid samma tidpunkter och till samma priser som tillgångarna ursprungligen förvärvats av koncernen.

Såsom nyss anförts är det tänkbart, att särskilda bolag kunna behöva

användas såsom mellanled i själva rekonstruktionsförfarandet. I dylika fall lärer det ej få anses uteslutet, att sådant bolag kan redovisa vinster, vilka, när bolaget vid rekonstruktionen eller kort tid efter densamma skiftas, enligt gällande bestämmelser skola bliva föremål för utskiftningsskatt. Då även här fråga är allenast om formella vinster, lärer en dylik beskattning framstå såsom orättmätig.»

Med åberopande av det sålunda anförda har bolaget hemställt, att Kungl. Maj:t ville:

*dels* utverka riksdagens bemyndigande att efter särskilda framställningar från företag hörande till eller förbundet med den s. k. Kreugerkoncernen medgiva befrielse från skyldighet att utgöra stämpelavgift, som enligt förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper eller förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften skall utgå i sammanhang med utfärdande här i riket av aktie, obligation eller liknande andelsbevis eller förskrivning eller i sammanhang med förvärv, överlåtelse eller belåning av värdepapper eller annan tillgång, för så vitt den transaktion, som föranleder stämpelplikten, utgör ett led i den planerade rekonstruktionen av koncernen;

*dels ock* föreslå riksdagen att antaga bestämmelser av det innehåll,

*att*, därest i och för rekonstruktion av den s. k. Kreugerkoncernen överlåtelse av tillgångar mellan företag hörande till eller förbundna med koncernen sker under sådana omständigheter, att enligt gällande skatteförfattningar skattepliktig realisationsvinst föreligger, befrielse från skattskyldighet för dylik vinst skall äga rum i den mån Kungl. Maj:t efter särskild framställning från vederbörande därom förordnar;

*att*, därest efter skedd rekonstruktion av koncernen företag hörande till eller förbundet med denna överlåter tillgångar, som före rekonstruktionen tillhört annat sådant företag, vid avgörande av frågan, huruvida skattepliktig realisationsvinst föreligger, skall, i den utsträckning och under de villkor, som Kungl. Maj:t efter särskild framställning från vederbörande bestämmer, såsom förvärv av den avyttrade egendomen anses det fång, varigenom tillgången förvärvats av sistnämnda företag;

*samt att*, därest i och för rekonstruktionen företag hörande till eller förbundet med koncernen utskiftar belopp under sådana omständigheter, att skatteplikt enligt förordningen om utskiftningsskatt föreligger, befrielse från skatteplikt skall äga rum i den mån Kungl. Maj:t efter särskild framställning från vederbörande därom förordnar.

Över denna Svenska Tändsticks Aktiebolagets framställning hava utlåndan inhämtats dels från statskontoret, dels, i vad framställningen avser beskattning av realisationsvinst samt utskiftningsskatt, från kammarrätten.

*Statskontoret* har, efter att hava i korthet redogjort för den remitterade framställningens innehåll, anfört följande:

»Av vad sålunda anförts framgår, att den gjorda framställningen åsyftar bemyndigande för Kungl. Maj:t att framdeles på särskilda ansökningar bevilja lättnader i de i sökandebolagets skrift angivna hänseendena. Framställningen avser däremot icke några omedelbara eftergifter och innehåller i enlighet härmed icke heller någon närmare precisering av de eftergifter, som kunna komma att begäras. En dylik precisering lär näppligen kunna åstadkommas förr än i ett senare skede av rekonstruktionsarbetet. Möjlighet föreligger följaktligen icke för närvarande att ens något så när tillförlitligt överblicka omfattningen av de eftergifter, varom fråga kan bli. Detta ökar givetvis i hög grad svårigheterna för statskontoret att bedöma och taga ståndpunkt till förevarande spörsmål. Då härtill komma de principiella betänkligheter, som ett medgivande av skattelättnader till förmån för enskilda företag måste uppväcka, kan statskontoret ur synpunkten av de intressen, ämbetsverket har att tillvarata, icke annat än känna en viss tveksamhet inför en framställning sådan som den föreliggande.

Vid frågans bedömande må emellertid icke lämnas ur sikte, att syftet med den föreslagna beredskapslagstiftningen är att möjliggöra en hållbar rekonstruktion av de till den förutvarande Kreugerkoncernen anslutna företagen. Med hänsyn till omfattningen av de intressen, som äro knutna till dessa företag, måste det även ur allmän synpunkt anses i hög grad önskvärt, att en dylik rekonstruktion kan komma till stånd. Statskontoret vill i detta sammanhang erinra om de särskilda lagstiftningsåtgärder, som i andra hänseenden redan tidigare vidtagits eller nu föreslagits i liknande syfte.

Vad angår frågans fiskaliska sida må, i anslutning till vad i framställningen därom anfördes, framhållas, att — om man utgår ifrån att någon rekonstruktion icke kan genomföras, med mindre den ifrågasatta skattebefrielsen lämnas — statskassans uppoffring knappast torde kunna uppskattas till något mera avsevärt belopp.

På nu angivna skäl och därest det befinnes, att den avsedda skattebefrielsen utgör en ofrånkomlig förutsättning för en tillfredsställande lösning av rekonstruktionsfrågan, förmenar statskontoret, att de betänkligheter, som i förevarande fall otvivelaktigt kunna hysas, böra vika. Ämbetsverket utgår därvid ifrån att fråga icke blir om andra skattelättnader än sådana, som äga direkt samband med rekonstruktionens genomförande. Under erinran tillika att det kommer att ligga i Kungl. Maj:ts hand att pröva den omfattning, i vilken skattebefrielse bör medgivas, liksom ock att fastställa de villkor, på vilka detta må ske, vill statskontoret icke motsätta sig, att proposition avlättes till riksdagen i syfte att möjlighet bereddes Kungl. Maj:t att, om tillräckliga skäl finnas därför föreligga, bevilja dylik skattebefrielse.

Slutligen vill statskontoret anmäla, att ämbetsverket vid granskning av utsträckningen och avfattningen av det föreslagna bemyndigandet för Kungl. Maj:t icke funnit anledning till erinran mot vad den föreliggande framställningen härutinnan innehåller.»

*Kammarrätten* har i de avseenden ämbetsverket enligt remissen haft att yttra sig över ifrågavarande framställning intet haft att erinra mot bifall till densamma.



De stämpelavgifter, varom i förevarande avseende kan vara fråga, avse huvudsakligen transaktioner med värdepapper, företrädesvis svenska och utländska aktier och obligationer. Överlåtelse av dylika tillgångar lära i händelse av en rekonstruktion av antytt slag komma att ske i betydande utsträckning och torde föranleda skyldighet att, i den mån fråga är om svenska värdepapper, erlagga fondstämpel enligt 1908 års fondstämpelförordning och, i den mån fråga är om utländska värdepapper, dels fondstämpel dels ock under vissa förutsättningar en mot emissionsstämpel svarande beläggningsstämpel enligt 1914 års stämpelförordning. Tillika kan vid utsläppande av nya aktier och obligationer emissionsstämpel enligt sistnämnda förordning ifrågakomma. I dessa avseenden gällande bestämmelser äro i huvudsak följande:

Aktiebrev i inländskt aktiebolag skall enligt 1914 års stämpelförordning, innan brevet av bolaget utgives, förses med stämpel å 1 procent av emissionsbeloppet. Möjligen kan ifrågakomma tillämpning av undantagsbestämmelsen, att om aktiebrev utan erläggande av betalning utfärdas i utbyte mot aktiebrev i samma bolag och de äldre breven varit försedda med stämpel i vederbörlig ordning eller icke skola med stämpel beläggas, de nya aktiebrev skola vara fria från stämpel, såvida de icke utfärdas å högre belopp än vara de äldre breven lytt. Utfärdas de nya aktiebrev å högre belopp, skola de förses med stämpel, i enlighet med vad nu sagts, för skillnaden mellan beloppen.

Aktiebrev i utländskt aktiebolag skall i regel, innan det första gången, sedan detsamma blivit till riket infört, härstädes belånas, försäljes eller på vad sätt det vara må överlåtes, förses med stämpel av 1 procent å i allmänhet aktiens nominella värde.

Obligation som utfärdas här i riket skall av obligationsutgivaren före utlämnandet förses med stämpel av, som regel, 0,6 procent å nominella beloppet. Även här gäller liksom i fråga om svenska aktier en särskild bestämmelse, om obligationerna utfärdas i utbyte mot äldre obligationer.

Rörande obligation som utfärdats i utlandet gäller detsamma som beträffande utländsk aktie, dock att stämpelns belopp i regel utgör 0,6 procent å obligationens nominella belopp.

De enligt 1908 års fondstämpelförordning gällande bestämmelserna om stämpelpfikt beträffande nu ifrågavarande slag av värdepapper torde kunna sammanfattas på i huvudsak det sätt, att stämpelpfikt vid överlåtelse genom köp eller byte föreligger, om affären avslutats i Sverige eller om affären avslutats i utlandet men endera kontrahenten eller förmedlaren är hemmahörande i Sverige.

Fondstämpelavgiften är i princip beträffande aktier 3 pro mille av försäljningspriset och beträffande obligationer 1 pro mille av försäljningspriset. Det sagda gäller såväl svenska som utländska aktier och obligationer.

I förevarande sammanhang kan den bestämmelsen tänkas få betydelse,

att vid utlämnande av här i riket utfärdad obligation stämpelplikt icke äger rum, då obligationen enligt 1914 års stämpelförordning före utfärdandet skall förses med särskild stämpel.

Därest stämpelavgifter av andra slag kunna ifrågakomma, lära de, enligt vad som uppgivits, komma att röra sig om mindre väsentliga belopp.

Rörande *skatteplikt för realisationsvinst* gäller enligt skatteförfattningarna, att såsom skattepliktig sådan räknas vinst å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i den skattskyldiges ägo, om det är fastighet under mindre än tio år och eljest under mindre än fem år. Det är uppenbarligen realisationsvinst beträffande lös egendom, företrädesvis värdepapper, som i förevarande avseende särskilt kan ifrågakomma.

Rörande *utskiftningsskatt*, varom stadgas i förordningen den 27 juni 1927 om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar, erinras i detta sammanhang allenast därom, att svenskt aktiebolag, som i samband med nedsättning av aktiekapital eller vid bolagets upplösning utskiftar tillgångar, skall till staten erlägga utskiftningsskatt å därvid utskiftat belopp, i den mån detta icke är att anse såsom återbärning av tillskjutet belopp. Å sålunda beskattningsbart belopp utgår utskiftningsskatt med fem kronor för varje fullt hundratal kronor därav.

Departements-  
chefen.

Då frågan om undantag från gällande aktiebolags- och konkurslagstiftning i anledning av ifrågasatt rekonstruktion av vissa till den s. k. Kreugerkoncernen hörande företag den 11 maj 1934 anmäldes för Kungl. Maj:t, framhöll chefen för justitiedepartementet, att det med hänsyn till den ur olika synpunkter synnerligen betydelsefulla uppgift, som fullföljdes av den för rekonstruktionen tillsatta internationella kommittén, syntes vara av vikt att möjlighet öppnades att, där så funnes kunna ske utan åsidosättande av någons behöriga intressen, medgiva undantag från sådana i svensk lagstiftning förekommande stadganden som skulle lägga hinder i vägen för en rekonstruktion efter antydda linjer. Då de ifrågasatta lagstiftningsåtgärderna till sin natur icke vore särdeles ingripande samt ett dröjsmål med deras behandling kunde befaras avsevärt försvåra rekonstruktionsarbetet, hade chefen för justitiedepartementet ansett sig icke böra underlåta att redan under årets riksdag upptaga de ifrågavarande frågorna till närmare övervägande.

När jag nu trots den långt framskridna tiden för riksdagsarbetet finner mig böra ifrågasätta åtgärder i anledning av den föreliggande framställningen, kan jag i det väsentliga hänvisa till vad chefen för justitiedepartementet sålunda anfört. Det måste, såsom även statskontoret i sitt yttrande framhållit, anses föreligga ett starkt intresse, att en hållbar rekonstruktion av de företag, som ingått i den kring den svenska tändsticksindustrin uppbyggda koncernen, kommer till stånd, om möjligt i sådan form att en tyngdpunkt i avseende å dessa företags ledning bevaras

åt Sverige. Strävandena att åvägabringa en rekonstruktion lära komma att fullföljas under de närmaste månaderna, d. v. s. innan nästa års riksdag kommer att sammanträda. Det måste självfallet vara av vikt för den internationella kommittén att därvid kunna bedöma, med vilka möjligheter den reellt och formellt kan räkna vid framläggande av förslag till rekonstruktion. Jag finner mig därför icke böra underlåta att lämna min medverkan till framläggande för riksdagen redan innevarande år av förslag till beredskapsåtgärder, vilka göra det möjligt för Kungl. Maj:t att, om anledning därtill framdeles anses föreligga, medgiva sådana skattelättnader eller skattebefrielser, som ifrågasatts i den föreliggande skrivelsen.

Huruvida och i vilken utsträckning dylika eftergifter av skatt böra medgivas är för närvarande, innan man närmare känner de förutsättningar, med vilka i detta sammanhang blir att räkna, ej möjligt att bedöma. Jag vill emellertid framhålla, att även om skattefrihet formellt kan komma att beviljas för betydande belopp, det verkliga efterskänkandet av skatt kan vara väsentligt mindre, enär det kan visa sig lämpligt att välja sådana tekniska former för rekonstruktionen, som skulle kunnat undvikas, om skattefrihet ej beviljats.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, kan i förevarande avseenden fråga bliva om eftergifter av väsentligen fyra olika slag. Härvid märkes, att betydelsen av frågorna om beskattning av realisationsvinst och om utskiftningsskatt i samband med själva rekonstruktionen helt läro bero av de former som väljas för rekonstruktionen. Vad angår stämpelavgifter kan bliva fråga om avstående av belopp, som under vissa förutsättningar antagligen skulle inflyta till statskassan, om ej stämpelfrihet medgäves. Beträffande realisationsvinst som uppkommer efter rekonstruktionen kan förhållandet bliva enahanda. Emellertid har i regeringsrättens utslag i mål av hithörande art förmärkts en viss tendens att bedöma spörsmålet om skatteplikt för realisationsvinst med hänsyn till huruvida de överlåtelse, som kunna konstitueras dylik vinst, avse samma förmögenhetsmassa i samma personers händer, oavsett att eventuellt formerna för dess innehavande kunna hava växlat. Det läro i förevarande fall förhålla sig så, att tillräckliga förutsättningar för skattefrihet av dylik anledning enligt gällande lagstiftning och praxis icke föreligga. Å andra sidan torde få medgivas, att i detta fall med hänsyn till de föreliggande speciella omständigheterna sådana synpunkter, som ligga bakom regeringsrättens nämnda praxis, i ej ringa utsträckning kunna göras gällande. Kommer härtill den i förevarande sammanhang grundläggande synpunkten, att fråga i verkligheten blir om åtgärder som direkt sammanhänga med rekonstruktionen, synes tillräcklig grund föreligga att utsträcka rätten för Kungl. Maj:t att medgiva skattefrihet till att avse även efter rekonstruktionen uppkommande realisationsvinst.

Den ifrågasatta skattebefrielsen beträffande stämpelavgifter och utskiftningsskatt avser blott den statliga beskattningen, varför det torde vara

tillfyllest att riksdagen vad dessa skatter angår lämnar Kungl. Maj:t bemyndigande att medgiva skattefrihet. Skatt för realisationsvinst åter utgår även enligt kommunalskattelagen, varför befogenheten för Kungl. Maj:t att i sådant avseende medgiva skattelättnader synes böra införas i en särskild förordning.

Föredragande departementschefen uppläser härefter ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till *förordning med särskilda bestämmelser om beskattning av realisationsvinst i samband med rekonstruktion av den s. k. Kreugerkoncernen* samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels antaga berörda förslag,  
dels bemyndiga Kungl. Maj:t,

att efter särskild framställning från företag, hörande till eller förbundet med den s. k. Kreugerkoncernen, medgiva befrielse från skyldighet att utgöra stämpelavgift, som enligt förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper eller förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften skall utgå i sammanhang med utfärdande här i riket av aktie, obligation eller liknande andelsbevis eller förskrivning eller i sammanhang med förvärv, överlåtelse eller belåning av värdepapper eller annan tillgång, för så vitt den transaktion, som föranleder stämpelplikten, utgör ett led i rekonstruktion av koncernen;

samt att, därest i och för sådan rekonstruktion företag, hörande till eller förbundet med koncernen, utskiftar belopp under sådana omständigheter att skatteplikt enligt förordningen den 27 juni 1927 om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar föreligger, efter särskild framställning från vederbörande medgiva befrielse från skattskyldighet.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.